

Gesprek met Guy Cassiers

Op 30 augustus ontving Guy Cassiers de Thersitesprijs omwille van zijn veelzijdige en zijn van grote openheid getuigende oeuvre. Hij slaat bruggen en geeft de sector nieuwe impulsen, zo motiveerde de jury haar keuze. Het wordt hoe langer hoe moeilijker om in Vlaanderen op dergelijke manier te werken, was Cassiers' reactie.

Twee maanden later en een aantal theatercommoties verder had Marleen Baeten een gesprek met hem. Geen ellenlange klaagzang, geen doorwrochte analyse.

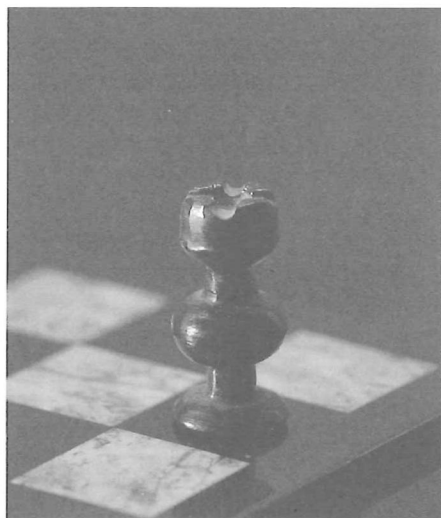
Alleen wat steentjes owerpen

in de hoop dat er beweging komt

De ontslagen van Hugo De Greef en van de artistieke leiding van het Stuc, de mislukte onderhandelingen tussen Blauwe Maandag Compagnie en Nederlands Toneel Gent, de precarie financiële situatie van het Vlaams Theater Instituut, enzovoort. Het maakt Guy Cassiers triest. Het illustreert allemaal pijnlijk goed wat hem bij de ontvangst van de Thersitesprijs op de lever lag. Meer dan eens benadrukt hij dat het om 'een gevoel' gaat dat hij niet echt kan duiden. Maar zijn ervaringen in zeer uiteenlopende huizen en gezelschappen kunnen het gevoel dat het theater in Vlaanderen klemvast zit allesbehalve relativeren en daardoor wordt het almaar prangender.

Etcetera: Van 1987 tot 1992 was je artistiek leider van Oud Huis Stekelbees. Als gezelschap deden jullie datgene waarvoor vanaf 1993 de kunstencentra gesubsidieerd werden. Waarom? Waarom opeens niet meer? En waarom verliet je Oud Huis Stekelbees toen?

Guy Cassiers: Met Oud Huis Stekelbees zagen we het als onze taak om kansen te geven aan mensen die wij waardevol vonden, maar die onvoldoende aan bod kwamen. Die open structuur is dus ontstaan vanuit het verlangen om voorstellingen te maken. Na vijf jaar ontstond de behoefte om met enkele artiesten in vast dienstverband te werken. Dat viel ongeveer samen met de behoorlijke subsidiëring van de kunstencentra, waardoor Oud Huis Stekelbees niet meer noodzakelijk die open structuur moest aanhouden. Dat was ook het ogenblik waarop ik samen met de andere leden van de artistieke ploeg de fakkel doorgaf aan een nieuwe ploeg, zoals we het bij onze start vijf jaar eerder hadden afgesproken. Kwestie van niet vast te roesten. Er wordt te weinig nagedacht over vragen als: hoe leg ik

een traject af? Hoe lang blijft eenzelfde situatie gezond? Nochtans, als je je daar vooraf over bezint en knopen doorhakt, is het veel eenvoudiger om afscheid te nemen. Bovendien krijg je een grotere dynamiek als je vooraf weet: binnen die vijf jaar moet het gebeuren. Ik zeg niet dat het allemaal zo moet, maar het is een criterium dat totaal niet gehanteerd wordt in Vlaanderen.

Het werk dat Oud Huis Stekelbees vijf jaar gedaan had, gaven we graag door aan de kunstencentra. We waren er immers van overtuigd dat die deze taken beter op zich konden nemen. Achteraf gezien is dat een foutieve inschatting geweest. Hoewel de problemen bij iedereen behoorlijk anders liggen, zie ik een punt van overeenkomst: ze zitten in een schizofrene situatie, in een identiteitscrisis.

Etcetera: Waarom spreek je van een identiteitscrisis en sinds wanneer zie je die?

Guy Cassiers: Ik zie die de laatste drie jaar. Eigenlijk vanaf het ogenblik dat ze over

voldoende geld beschikken om goed te functioneren is het fout beginnen te gaan. Let wel: ik ben de laatste om te zeggen dat ze minder subsidies moeten ontvangen. Het is eerder een kwestie van gelijktijdigheid. De kunstencentra zijn groot geworden samen met een aantal artiesten. Er was een soort artistieke entiteit ontstaan. Nu worden die artiesten van het eerste uur en de kunstencentra elk op zich gesubsidieerd. Ze hebben elkaar niet meer nodig.

Ik merk ook dat haast alle kunstencentra denken vanuit de beleidsnormen, of ze het er nu mee eens zijn of niet. Het resultaat primeert. Maar artiesten moeten een ontwikkeling doormaken. Ze moeten kunnen spelen en experimenteren. Ze moeten een dialoog kunnen voeren met de kunstencentra, maar daar is – mede door de concurrentiestrijd tussen de kunstencentra onderling – geen tijd en ruimte voor. Er wordt te kort op de bal gespeeld.

Ik vraag me af of de kunstencentra soms bijeenkomen om na te denken over datgene waar ze samen aan moeten werken. Ik denk dat ze alleen nog samenkomen om naar de overheid te stappen. De overheid heeft dit mee in de hand gewerkt door vragen te stellen als: waarin bestaat je eigenheid, welk is je profiel, welke plaats neem je in in je stad, enzovoort. Het resultaat: er gaat veel energie en aandacht naar het benadrukken van verschillen en het promoten van de eigen uniciteit. En natuurlijk is een zekere eigenheid interessant, maar ik vind het evenzeer een verantwoordelijkheid van de kunstencentra om zich te bezinnen over de gemeenschappelijke taken in het licht van de huidige situatie. Doordat daar op dit ogenblik niet meer over nagedacht wordt, vallen er enorme gaten. Voor de jongere generatie theatermakers is er totaal geen circuit meer, want vanaf het moment dat je ergens staat,